

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt IX. Contemplationis gratia aliquando imperfectis conceditur,
aliquando perfectis denegatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

ratione succedant, potest ad altitudinem perveniri, ad quam sublato primo gradu non poterit transvalari. Ernstr. igitur ad conspectum Dei tendit, qui virtutum contagia non declinat: Spiritus namque Dei effugiet fictum, nec habitabit in corpore subtilio peccatum. Est enim contemplatio praemium actionis; quare non temper eam querentibus aut procurantibus datur, quia ad eam aspirant aliqui non planè dominis terrenis affectibus, nec in virtutibus exercitati. En forte apparet & ipse, ait S. Bernardus Serm. 4. in Cantica, contemplationis quietem, & beneficium; tantum ne obliscaris flores, qui balsamum sponsum legi asperferunt. Ergo cura & tu ruum similiter circumdat de bonorum floribus operum, virtutum exercitio, tanquam flore fructuum, sanctum otium prævenire & aliquo delicate satio otio dormitare roles, si non exercitatis quietere apperas, & Lie facunditatem neglecta, solis cupias Rachelis amplectibus oblettari. Sed & preposterus ordo est, ante meritum exigere premium, & ante Laborem sumere cibum, cum dicat Apostolus: Qui non laborat, non manducet. Amandatum tuus intellexi, inquit, ut scias, nisi obedientie mandatorum, contemplationis gustum penitus non deberi, haec tenus Bernardus.

mare splendente acta radiante omnia mox clarescunt, venustantur, tranquillantur, & exhilarantur in ea. Sicq; Creators sui maiestatem innensam, pulchritudinem infinitam, sapientiam, omnipotenciam, atque beatitudinem, perfectionem, & eminentiam profusa interminabilem incipit intueri. ac vehemensim admirari, iucundè conspicere, seruent dilgere, eq; intime congaudere, & in ea ad horam quiescere. Hæc ille. Diximus haec tenus de his, que maximè ad gratiam contemplationis ordinandam juvare possunt; nunc operaeprimum erit de his quæ impeditur disservare. Sed in ea te non opac erit multum immorari: nam cognitis præcipuis mediis, aperièt impedimenta ab unoquoque dignoicentur.

C A P V T I X.

*Contemplationis gratia aliquando imperfe-
ctis conceditur , aliquando perfe-
ctis denegatur.*

Bernardus.
Demum D. Gregorius egregie debitam ad contemplationis gratiam promerendam dispositionem descripsi lib. 6. Mor. d. cap. 25. dicens: Quis ergo iam in se concurrendi et carnis edomus, superest mentem per studia sancta operationes exercet: Et quisquis iam mentem per sancta opera dilatatur, superest ut hanc usque ad secret. a intima contemplationis extendat. hec ille.

Etrae igitur tyrones, quia actualis vita exercitii neglectis, ad contemplationis gratiam evolare contendunt. Qui, ut S. Gregorius lib. 6. Moral. cap. 26. docet, vellent Rachelemon ducere, cum non subierint Liza labore, id est, vitam contemplativam amplecti, cum non gustaverint activa vita labore & exercita. Vnde recte idem Gregorius cap. 27. addit: Si falkigim contemplationis ascendere desideras, prius te ipsum probabam plantie actionis. Juvat etiam non pacum acquisita contemplatio ad eam, quam insulam appellamus comparandam, & illam puto, si habitualis sit, potior em ac proximiorem esse dispositionem ad hanc gratiam divinam properandam.

Sed quia non omnes apti sunt , nempe meditationibus , neque contemplationi eriam acquisiti; non idèo , qui hujusmodi sunt , tanquam indigni at minus idonei à contemplationis supernaturalis gratia procuranda rejiciendi sunt : nam concinuis sèpè aspirationibus seu actibus anagogicis , qui cordis passionem munditiam , sapientiæ à DEO promerentur illuminari , ut breviter scripti CARTHUSIANUS de fonte lucis , cap. 9. in fine : Deinde , inquit , ab exterioribus abstrahat mentem suam . Et eam recolligat , eis dispersiones & evagationes abiiciendo : scilicet iuxta D. Dionysii documentum se convertat ad radium supernam illustrationem optando , & pro ea rorando , scilicet ad Dei considerationem aut contemplationem pro viribus elevando . Et tunc DEVIS sublimis , quis sapientia dux est , & princeps totius illuminationis , videns diligentiam hominum fidem , ac pium eius conatum , manum applicabit , ac porrigit aspictricem , mentem per donum sapientie illustrando , prout ISAIAS afferit : Requiem dabit tibi Dominus , & imploebit splendoribus animam tuam . Ipse enim est sol sapientia ac intelligentia , quo in ani-

SOLET autem Deus contemplationis gratiam
siquando imperfectis & inexercit a libera-
liter elargiti. Docent id patris Pates; D Be-
nardus ad Fratres de Monte Des; D. Bonaventura
de septem gradibus contemp;. Castrin. Coll. 4. cap. 5.
Richardas in Cantica , cap. 8. D. Hugo Ius
Homil. in Ezech. 17. & ali etiam quia amplius
Pates in alta de tenibili gratia , de contempla-
tione supernaturali , aliquid e donis sive obiecta-
mentis , que a deo misericordia ei viam spiritua-
lem ingredientibus conced solent tradiderunt , ut
latus scriptum in Libro de via parvagaria superna-
turali ; ubi etiam pericula , que propter horum
donorum abutim incipientibus imminent ,
pleniū insinuavimus . Nec ictolum s' iuribibus
tyronibus , sed e iam mandanis aliquid ha-
celestis contemplacionis gratia affigetur , ut ibi-
dem etiam annotavimus .

Communiter vero hæc contemplationis gratia perfecti à DEO post multam exercitationem infunditur, licet non omnibus; neque enim perfectio Evangelica cum contemplationis dono inseparabiliter conjuncta est, j. si tua enim Chiristiana in perfecta DEI dilectione, que à contemplatione minimè penderit, sita est. Præcie nam omnes etiam perfecti ad contemplationem hanc vocantur à DEO, (sunt enim donations & genitiae diversæ;) omnibus tamen spiritualibus athletis, qui à viais & passionibus purgantur, ac virtutibus condecorantur, fas est ad supernaturalem hanc contemplationis gradum aspirare, & quantum in se est conari, & an à DEO admittantur experientia comprobare. Gratias vero sive dona DEI, quæ Gratia data noncupantur, ut sunt Propheta, linguaatum genera, apparitiones imaginariae vel corporeæ, nec procurare nec desiderare licet; & esset enim hoc superbia conjectura notissima. Ad donum vero sapientie sive intellectus, à quibus radii divinae lucis profluentes universam animæ regionem illustrant, ac amoris ardentissimi igne accendunt, honestissimum est cum discretione conari, ac se omnino disponere, cum hujusmodi donum sit efficacissimum medium majoris perfectionis comparandæ.

Existimo tamen, scopum ad hanc altissimam
con-

contemplationem perveniendi (id est, immediatam dispositionem ad hujusmodi gratiam) esse perfectam cordis puritatem, juxta illud Matth. 5. Beati mando corde, quoniam ipsi DEVM videbunt. Quare optimè Cassianus Collat. 1. cap. 7. fmet in eodem proposito, Omnia igitur, inquit, huius gratia (curitatis inquit cordis) gerenda appetenda sunt. Et infra cap. 8. docet, removendam esse omnem sollicititudinem, qua cordis turbat puritatem & tranquillitatem, & principali conatu dandam esse operam divinatum terrum contemplacioni; quod exemplo Martha & Marie inquit probare. Immò & D. Thom. 3. Contra Gentes cap. 137. virtutum omnia functiones & actus ordinari docet ad vitam contemplativam, removendo animi passiones, sive perturbationes, que cordis puritatem impediunt.

Ex his conjectere licet, contemplationis gratiam modò perfectam, modò incipientibus dari, & quod omnibus licet eam desiderare, ac per cordis puritatem inquirere & procurare. Quare D. Gregorius nullum existimat à contemplationis gratia, saltem desideranda, excludendum, dum Homil. 17. super Ezech. ita scripsit: Non enim contemplationis gratia summis datur, & minimum non datur; sed sepè hanc summi, sepè minimum, sèpè remoti, aliquando eam conjugati percipiunt. Si ergo nullum est fidelium officium, à quo possit gratia contemplationis excludi, quisquis cor intus habet, illustrari etiam lumen contemplationis potest; quis intr' a portam undique per circuitum senefera oblique confundit, ut nemo ex hac gratia quasi de singularitate glorietur, nullum se dominum veritatum estimet habere privatum: quia in eo quod se habere pricipuum putat, sepè alter est dicit, qui habere apud se boni aliquid non putat. Haec tamen Gregorius.

Fareor tamen, non omnes esse idoneos, neca DEO ad hanc gratiam vocari. Hi autem saepe contenti vivant, ac DEI voluntati & beneplacito se humiliter conformant, ut optimè Blosius in Epistola quadam sub finem docet, his verbis: Non omnes ad hoc idonei sunt, ut se in illis pleniè exerceant. Quam, queso, absurdum foret, si cui Rex demandaverit officium stolidante mensa sua, & serviendi, in usus sepe impudenter mensa Regia ingereret a cederet? At qui non minus improbo facit, qui se totum otio contemplationis tradere vult, cum tamen ad illud singulariter à DEO non vocetur. In regno celesti omnes Beati mensa summi Regis absunt, omnes per amorem DEI perfectè uniti sunt, omnes suavitatem DEO requiescant, & torrente divinae voluptatis a siduè potantur: at hic non omnibus electus illud conceditur, sed nec expedit quidem, ut omnibus concedatur.

C A P V T X.

Contemplationem non posse esse diuturnam.

NVLLVS sane fragili carne circumdatus potest ita esse divinæ contemplationi semper affixus, ut numquam non cogatur eam intermittere. Experti sunt hanc veritatem multi Ecclesiæ Patres, atque heroici viri, qui divina passi judicarunt se non posse diuinæ contemplationis actuali intuitu persistere. Cassianus Collat.

1. cap. 13. sic ait: Inherere quidem DEO iugiter & contemplationi ejus, quemadmodum dicit inseparabiliter copulari, impossibile est homini istius carnis fragilitate circumdata.

Idem Collat. 23. cap. 5. Quis enim umquam, quamvis precipius omnium iustorum atq[ue] Sanctorum, corpora huius vinculis illigatus, scimus hoc bonum, ita posidere potuisse credendum est, ut numquam à divina contemplatione discedens, ne parvoquidem tempore ab eo qui solus bonus est, terreni cogitationibus putetur abstractus? Quinnumquam ullam ratione, ullam indumenti, aliarumve carnalium rerum gessit curam, namquam de fratribus susceptione, de loci communione, de cellule strictione sollicitus, aut opere aliquam humanæ conceperis, adjunctorum, aut inopie sterilitate vexatus, ullam sententiam Dominice increpatiōne incurrit: Ne solliceti fratres vestre quid manducetis, negue corpori restro quid inducamini? Denique ipsum illum Apostolum Paulum, qui omnium Sanctorum laborem, patrimonium numerositate transcederat, nequamque hoc implere potuisse confidenter adstruimus, ipso in Actibus Apostolorum discipulus attingente: Ipsi scit, quoniam ad ea, que mihi opus erant, & h[oc] paucum sunt, ministraverunt magno iste: vel cum Thessalonicensibus scribens, in labore & fatigazione, nocte & die operatum se fuisse regnata. Quibus licet magna eidem meritorum stipendia pararentur, tamen mens eius, quamvis sancta stuge sublimis, non poterat non ab illa calce: theoria intentione terreni operi aliquando divelli. Haec tamen Cassianus.

S. Gregorius Homil. 14. in Ezechiele: Annimæ, ait, ad contemplandum DEVM nititur relut in quodam certamine posita; modo quagi erupera, quia intelligendo & sentiendo in circumscripsi lumine aliquid degustat; modo succumbit, quia degustando iterum deficit. Idem similiter lib. 5. Moral. cap. 23. Nec enim, inquit, in suavitate contemplationis intima diu mens figurat, quia ad semetipsam immensam lucis reverbera revocatur. Cumq[ue] internam dulcedinem degusta, amore astuat, ire super semetipsam nititur, sed ad infirmitatem sue tenebras fracta relabitur, & magna virtute proficiens videt, quia videre non potest hoc quod ardenter diligit, nec tam ardenter diligeret, nisi aliquatenus videret. Non ergo ista, sed transit spiritus, quia supernam lucem nostra vobis contemplatio & in bianibus aperit, & maxime infirmis abscindit.

D. Augustinus lib. 7. Confess. cap. 17. Rapietur à te decor tuo, moxque diripiatur ab te pondere meo, & rubeam in ista cum gemmis, & pondus hoc consuetudo carnali. Idem q[uod] oque Augustinus 10. Confess. cap. 40. Neque in his emibus, inquit, que percurso consulens te, tunc tuum locum anima mea, nisi in te quidam recidat ex me. Et aliquando introrsus me in asellina multum inustatum introrsus ad nescio quā dulcedinem; quae persificatur in me, nescio quid est, scio quid sit a ista non erit. Sed recido in hec eranthis ponderibus, & resorbo, solitus & tenuis, & multum fleo, sed multum tenuis. Tantum consultudini farema degravat. Hic esse valeo, nec vidi; illic volo, nec valeo: miser utrobius.

Sanctus Bernardus lib. de amore Dei cap. 4. Hic est, ait, finis, hec est consummatio, hec est perfectio, hec est pax, hec est gaudium Domini, hec est gaudium in Spiritu sancto, hec est silentium in celo. Quanidam quippe sumus in hac vita, hec felt-

Car con-
temp 2. 1
no a hac e-
vita duci-
tura est
feneque 1
11.